GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 76.

We Srzodę Dnia 20. Września 1797.

Z Paryża d. 1. Września.

Onegdaysza sessya rady 500 była bardzo burzliwa i ważna. Deputowany Duprat oskarżył pismo pod tytułem: "Deklaracya deputowanego Baill ul do swoich kommittentow. „ Ten paszkwil, który nawet przed drzwiami ciała prawodawczego obwołuią, ma napis: *Quid domini facient, audent quan talia fures?* (Coż panowie będą czynić, ieżeli się złodzieie po oych rzeczy dopuszczaią?) — Lubo Bailleul, mowi deputowany Duprat, iest autorem tego pisma mianowany, nie chcę iednak wierzyć aby to iego dziełem było; lecz ta rzecz musi bydź roztrząśniona i autor tego paskwilu przykładnie ukarany. Przeczytam wam niektore kawałki tego pisma: " Nie poydę więcey na tę mownicę, mowi Bailleul, z którey wolność wygnano, i nie będę się wystawiał na szyderstwo spiskowych królewskich. „ To pismo, zamykaiące wiele przeciw ciału prawodawczemu uszczypliwych wyrazow, kończy się temi słowy: " Waleczni woiownicy, republikanie, kupcy narodowych dobr &c. oświadczam imieniem moich obowiązkow, które na mnie włożono, że iesteście zdradzeni. „ Deputowany Duprat mowi daley: "Kiedy ciało prawodawcze o zbrodnią przeciw narodowi obwinione iest, kiedy go o zaprzedanie się royalismowi oskarżaią, że nad przywroceniem iego pracuie, to nie powinniście milczeć, ale sprawcę takowego obwinienia ukarać. Któż nas będzie szanował, ieżeli się sami szanować nie będziemy? Nie potrzebuię wam powtarzać, co potężny mąż (Lareveiller-Lepeaux) nie dawno powiedział, że wszystko dowodzi, iż sprzysiężono się na wygluzowanie wolności z okręgu ziemi. Albo iesteście, obywatele prawodawcy, winni albo nie. Żądam więc wyznaczenia z 7 członkow kommissyi do podania wam proiektu do ukarania autora owego paszkwilu „ Lhardy: Louvet i Bailleul byli przeciw partyi, która za czasow Robespierra była; obydway zostali wygnani: my znaydujemy się w tych samych okoli-

czności ach iak za czasow Robespierra. Nie dałyż się z tey mownicy słyszeć mowy, które do przywrócenia trybunałow rewolucyynych zmierzały? Tak iest, mowi Lehardy po wielkim zamieszaniu, że prezydent musiał głowę nakryć, znayduie się fakcya, którey pierwszemi sprężynami są dawney konwencyi członki. (Wyiaw ich, wołano!) Wyiawię ich, rzekł Lehardy, gdy przyydzie czas. Powtarzam ieszcze raz, iż znayduie się fakcya, która na mieyscu teraźnieyszego rządu postawić się usiłuie. (Prawda, prawda zawołało kilku członkow.) Tak iest! znayduie się partya, zawołał Dumolard, partya Orleańska, i ta sromotna partya usiłuie rozdwoienie między reprezentantow rzucić i dzień 2gi septembra sprawić. Ludzie tey partyi nie chcą ani wewnętrznego, ani zewnętrznego pokoiu, chcą tylko teraźnieyszy rząd obalić. Są to owi ludzie, co tyle dawniey zbrodni popełnili i teraz ieszcze chcą nowe popełnić. (Tak iest! tak iest! wołano.) Pomniycie w iakim oni stanie przed rewolucyą byli, a w iakim się teraz znayduią; przedtym nie mieli ani grosza maiątku, a teraz sromotny zbytek prowadzą. Jakiż był sposob i źrzodła ich maiątku? Guilotyna. Tak iest, ci ludzie co teraz spisek czynią, są ci sami, którzy się dawniey rzezią septembra splamili, (tu obraca się Dumolard przeciw Tallienowi) i ci, którym wieczny zarzut wystawionych w Bordeaux rusztowań zostanie. Zarzucano mi, żem nie dawno jenerała Buonaparte obwiniał; lecz gdybym myślał był o oskarżeniu go, byłbym miał tyle odwagi dokonać iey. Oddawałem zawsze cześć iego waleczności; ale przy tym zawsze zostaię, że prawo potwierdzenia i sankcyonowania traktatow do ciała prawodawczego należy. Nie obawiaycie się reprezentanci niczego, kiedy żołnierze oświeceni zostaną, przyłączą się do ciała prawodawczego; odwiedzenie ich od ciała prawodawczego iest dziełem złych ludzi. Tak przeklętego proiektu nawet za Robespierra nie układano. „ Thibaudeau: Utrzymuią że należę do spiskowych royalistow, że podałem plan do rewolucyynego trybunału; lecz sumnienie moie inaczey mnie naucza. Jeżeli Bailleul ma prawo oskarżenia iedney fakcyi, ia powinienem mieć drugiey. Reprezentanci! chcą was podzielić, aby was poiedynczo wymordować; lecz to się nie uda. Ja z moiey strony oświadczam, że chociażby która partya, czy przez gwałt, czy przez moc broni tryumfowała, nie zobaczy mnie pod swemi chorągwiami; zawsze prędzey offiarą republikanismu padnę. Tallien: Ja muszę się przeciw osobistym zarzutom bronić. Dumolard odmalował mnie iako człowieka okrutnego i krwi pragnącego. Wszyscy co mnie znaią nie potrzebuię się przed niemi usprawiedliwiać. (Tu usprawiedliwia się Tallien względem uczynionych mu zarzutow.) Zarzucaią mi nakoniec zbytek, który w niektórych okolicznościach okazuię; lecz nieszczęście przywiązało mnie do kobiety, która dobra posiada. (Hałas) Cieszę się, iż mogę w tey materyi mówić. Oświadczam więc, iż zrzekam się całego narodowego i oyczystego maiątku; oświadczam, iż żadnego nie miałem, i ani szeląga nie posiadam. Oświadczam przed całą Francyą, iż popełniłem pomyłki, ale serce moie zostało czyste. „ Nakoniec po tych burzliwych sporach przystąpiła rada

500 względem proiektu deputowanego Duprat do porządku dniowego

Niektóre wiadomości zapewniaią, iż przedugodne artykuły pokoiu w Lill, były by iuż podpisane, gdyby lord Malmesbury nie był oświadczył, że Anglia chce tylko z samą Francyą bez Hiszpanii i Hollandyi pokoy zawrzeć, ponieważ królowa Portugalska także osobny pokoy zawarła. Francuzcy pełnomocnicy odpowiedzieli na to, że nie są umocowani do traktowania bez Hiszpanii i Batawskiey rzeczypospolitey.

Nieprzyiaciele dyrektoryatu rozpuścili w tych dniach, że chciał jenerałowi Moreau kommendę odebrać, za to, iż nie podpisał adrefsów przeciw ciału prawodawczemu; ale cała ta wieść iest zmyślona.

Fricot bywszy członek zgromadzenia konstytucyynego został jeneralnym sekretarzem ministra wewnętrznych interefsow, na mieyscu obywatela B quet, który na wyzszey stopień poszedł.

Dyrektoryat wydał iuż instrukcyą iak ma bydź święto d. 21 września (1 Vendemiaire) w ktorym rzeczpospolita ustanowiona była, obchodzone. Ranionym woyskowem, którzy się w Paryżu znayduią, podziękuie między innym dyrektoryat za ich patryotyczną przychylność. Żony i dzieci poległych w obronie oyczyzny mężow, maią się także na tym świecie znaydować, które się na tańcach, manewrach woyskowych &c. zakończy.

Onegday przechodził się młody człowiek z czarnym kołnierzem po podworcu inwalidow, i roznemi sposoby nagabywał tych weteranow. Miał przy sobie pistolet i z tego wypalił nakoniec do iednego inwalida, ktorego letko ranił. Rozgniewani inwalidzi rzucili się dopiero na owego człowieka i tak go sponiewierali, że na wpoł umarły leżał. Minister woyny przybył na tę scenę, przywrocił porządek, bo się tam wielka kupa ludzi zbiegła, i spodziewaią się że ten człowiek przydzie do siebie.

W Paryżu, mówi dzisieyszy Redaktor, aresztowano iednego z tych ludzi, którzy się mordowaniem patryotow w Lyonie zatrudniali. Gdy go do sędziego pokoiu zaprowadzono, znaleziono przy nim parę pistoletow i długi kucharski noż; nie miał innego paszportu, ani zaświadczenia oprocz karty kommifsyi dozorczey nad salą rady 500 od Larue podpisaney.

Znayduiący się w Paryżu jenerał Bernadotte oświadczył się w iednym z tuteyszych dziennikow, że wydany nie dawno od iego dywizyi adres, był także od niego podpisany, i że do końca życia swego będzie się royalistom i nieprzyiaciolom dyrektoryatu opierał.

W tych dniach czyniono w radzie 500 mocne uwagi przeciw ostatniey mowie prezydenta dyrektoryatu Lareveiller-Lepeau, w którey oświadcza się przeciw iedney partyi rady 500.

W Marsylii zaszły zaburzenia, w których niektorzy obywatele życia postradali. Niespokoyni wykrzykiwali: Niech żyie dyrektoryat! Precz z obiema radami! Przez rozporządzenia jenerała Sahuguet i złączenie się dobrych obywateli została spokoyność przywrocona.

Między świeżo zabranemi znowu okrętami przyprowadzono do Bordeaux Angielski bryg Pitt.

Rada starszych odrzuciła rezolucyą rady 500, w którey przedłużono czas do powrocenia beskarnie departame, tu nizasd-

)4(

go Renu (Belgii) emigrantom. Deputowany Marbot mówił z tey okazyi bardzo żywo przeciw radzie 500.

"Nie dosyć, rzekł, iż rada starszych chce wolności i rzeczypospolitey; lecz iey postępki muszą rownie do tego zmierzać; musi wszystkie przeciw konstytncyii proiekta odrzucać, które rada 500 stanowi. Mowię tu na tey mownicy i moie oświadczenie zabrzmi po całey Francyi, że: *W Radzie 500 panuie teraz kontra rewolucya*! " Dzisieyszy Redaktor wynosi pod niebiosa oświadczenia Marbota, i dodaie że one zapewne wielkie wrażenie uczynią. " Szacownemu zaiste członkowi przystało (stoi wspomnionym pismie) temu deputowanemu, który był zawsze mężnym przeciwnikiem jakobinismu, z rowną siłą powstać przeciw rewolucyynemu szaleństwu naszych nowych royalisto - jakobinow."

Rada starszych potwierdziła rezolucyą rady 500 iak nowa gwardya narodowa ma służbę czynić.

Z Londynu d. 1. Września.

Z niektòrych Francuzkich pism, prawie we wszystkich Angielskich gazetach powtarzana wiadomość o podpisaniu przedugodnych artykułow pokoiu między Anglią i Francyą iest, iak się teraz pokazuie zmyślona. Szwedzki pocztowy okręt przywiozł takowe Francuzkie pisma do Dower, zkąd ich kuryerami do wszystkich kantorow gazet w Londynie rozesłano, i tym sposobem w publikum się rozeszły. W Kale i Dower aresztowano niektòre osoby, maiąc ich o te nowiny w podeyrzeniu.

Sekretarz poselstwa P. Wesley przybył wczoray wieczor z Lill do kancellaryi stanu; ale nie widać naymnieyszego podobieństwa, żeby przedugodne artykuły podpisane bydź miały; prędzey owszem możemy o wielkich pretensyach Francyi donieść, pod któremi chce pokoy z Anglią zawrzeć. Żąda nayprzod aby Anglia wszystkie zdobyte kraie, i wszystkie nie tylko zdobyte, ale i zburzone okręty w Tulonie powrociła; powtore aby Krol Angielski zrzekł się tytułu króla Francuzkiego; potrzecie aby Anglia odmieniła swoy akt żeglugi i iak się z niektórych uwag Letourneur domyślić można, Francyą obronicielką niepodległości Irlandyi deklarowała. Imieniem Hiszpanii żąda powrócenia iey wszystkich pod czas woyny zabranych posiadłości i ustąpienia iey Gibraltaru; imieniem zaś Hollandyi powrócenia iey nazad wszystkich zdobyczy wyspy Ceylon, przylądku dobrey nadziei, i za odezwą królewską zabrane iey woienne okręty i zaprowadzone do Angielskich portow Hollenderskie okręty i towary. Jak tylko sekretarz Wesley do sekretarza stanu Pana Canning tu przybył, udał się ten zaraz do P. Pitt w dobrach swoich Helwood mieszkaiącego.

Wiadomo iest, że Francya podług swoich teraz z Hiszpanią i Hollandyą zawartych traktatow to wszystko im zaręczyła, i że dyrektoryat bez zezwolenia tych mocarstw żadney w tey mierze odmiany uczynić nie może. Dla tego obydwie propozycye pokoiu lorda Malmesbury i obywatela Letourneur posłano przez kuryerow do Madrytu i do Hagi, aby ministrom obydwoch tych państw oznaymić o pretensyach W. Brytanii; lecz dotąd ieszcze żadna odpowiedź nie nastąpiła, i negocyacye są iak zawieszone. Szczęście nasze, że negocyacye we Włoszech z Ces-

sarzem niemal tak trudno idą, iak te w Lill i iedne z drugiemi ścisle są połączone; bo gdyby się Francyi udało pokoy z Austryą zawrzeć, to nie odstąpiłaby od swoich pretensyy względem W. Brytanii, coby koniecznie przynaymniey na rok woyny przyczyniło. Gdy powrot króla do Londynu z Weymut za dni 14 zapowiedziano, spodziewaią się, iż ieżeli przez ten czas negocyacye pokoiu nie wezmą pomyślnieyszego i spokoynieyszego obrotu, P. Pitt podług swego nie dawno zapowiedzenia prędzey iak zwyczay iest, zwoła parlament, przełoży mu warunki dyrektoryatu, aby reprezentanci ludu przyięli ich albo odrzucili.

Przybyły tu w 42 dni pocztowy okręt Westmoreland z wyspy St. Domingo, przywiozł wiadomość, że Angielski woienny okręt Tartar przyprowadził tam 9 bogatych zabranych okrętow. Z Jamayki potwierdziła się na Hawana ta smutna wiadomość, że dwa miasta południowey Ameryki Cuzeo i Quito z 40.000 ludzi przez trzęsienie ziemi się zapadły.

Krolewska fregatta Tartar, która powyższe zdobycze zrobiła, rozbiła się potym w zachodnich Indyach.

Dla obrony naszego handlu będą teraz od Nore do Harwich, od Harwich do Jarmut, od Jarmut do Washway, Wainfleet, Spurnhead, do uyścia Humbers, Withiby Sunderland, Berwick aż do portow Orkackich wysp, woienne okrety ustawicznie pływać.

Na okręcie Standard skazano 4 buntownikow na śmiarć, a 2 innych po odprawionych inkwizycyach ten sam los spotkał. Siedmiu zbiegłych buntownikow do Francyi z okrętu Inflexible natrafili w kanale na Francuzkiego korsarza i od niego zabranemi zostali. Do stoiącego w Chatam z więźniami okrętu Cagle, na którym się 257 buntownikow znayduie, nie wolno nikomu oprocz kaznodziei Harrison przystąpić.

Na zmyśloną wiadomość o podpisaniu przedugodnych artykułow między Francyą i Anglią poszły papiery bardzo w gorę, ale wnet nazad spadły. Posłaniec stanu P. Shaw pobiegł nazad z depeszami do Lill.

Na mieyscu kontra admirała Christian bierze kontra admirał Pringle nad flottą około przylądku dobrey nadziei kommendę.

Do flotty admirała St. Vincent idzie od brzegow Angielskich ieszcze 5 bombardowych statkow. Lord Bridport w krótce się znowu do okolic Brest z swoią flottą uda.

Towarzystwo rolnicze kupiło od iednego gospodarza imieniem Jorsyth sekret obumarłe pniaki drzewek za pomocą pewney kompozycyi przyprowadzenia do pierwszego życia i urodzayności. Za ten sekret będzie brał wynalazca poki tylko żyć będzie po 150 f. szt: na rok. Może, iż ieszcze wynaydą sposob odmłodzenia starych ludzi, za co iednak daleko większą nadgrodę należałoby wyznaczyć.

Z St. Domingo donoszą, że nasze woyska wzięły tam Francuzom twierdze wielki Morne i St. Marc, gdzie ostatni wielką stratę w artylleryi i ludziach poniesli.

Z Cork w Irlandyi piszą, iż rząd ten port eskadrą od 12 liniowych okrętow zmocni. Nowa elekcya parlamentu w Irlandyi bardzo dobrze idzie, i spodziewać się po-

trzeba, że ten zsamych ministrom przychylnych członkow złożony będzie.

Mimo dobrego urodzaiu pszenicy poszedł quarter chleba do 9 pencow w gorę. Przybywaiący cudzoziemcy do Anglii, ktorzy pudru używaią, maią 21 dni czasu do kupienia sobie za gwineę pozwolenia używcia pudru. Niektórych, co przestąpili to urządzenie skarano na 10 f. st. i to będzie służyć za przestrogę innym podrożnym.

Ostatnie wiadomości z Szkocyi nie są ieszcze zaspokaiaiące, o zaszłym tam zaburzeniu z powodu millicyynego aktu. Xżę Montrose musiał się z całą swoią familią do Glaskowa schronić. W niektórych okolicach podarł lud przepisy zaciągu i musztry, i urzędowe osoby, które go chciały poskromić odparł aż do ich własnych domow. Zbuntowana kupa rzuciła się na lorda prezydenta Glaskowa; ale woysko przybiegło mu ieszcze dosyć zawczasu na ratunek; przeczytano akt przeciw buntom i 6 hersztow aresztowano. Ministeryalna partya wszystkie przygotowania poczyniła, do przymuszenia zbuntowanych do posłuszeństwa, albo ich poskromienia. Xżę Roxburgh przywodzi w wydaney deklaracyi, że iest za pomocą Boską rezolwowany wspierać rząd króla, którego Bóg na tronie Angielskim posadził. Nagania nieposłuszeństwo ludu przeciw ustawie, i dziwi się iż męszczyźni tak podli bydź mogą, że aż kobiet do oparcia się ustawie, wezwali które pełne fartuchy kamieni nabrały. W poniedziałek rano przybiegł umyślny posłaniec do Xcia York do Weymouth, maiąc rozkaz obudzenia go, ieżeliby ieszcze spał; domyślaią się, że iego poselstwo ściąga się do zaburzenia w Szkocyi.

Wiadomości z Filadelfii pod d. 14 lipca donoszą, że P. Blount członek senatu połnocney Ameryki od izby reprezentantow formalnie oskarżony został, za to że usiłował Indyanow złącznie z Anglikami do rozpoczęcia w tamtych stronach nieprzyiacielskich krokow przeciw Hiszpanii pobudzić, i tym sposobem Amerykańskie stany zakłocić, a może i w woynę wplatać. Wspomniony Blount został zaraz z senatu reprezentantow wyrzucony i aresztowany. Izba wydała iuż przeciw niemu formalny akt oskarżenia. Złapano iego korrespondencyą, która go potępia. Prezydent Adams posyłaiąc d. 3 lipca pierwsze w tey mierze poselstwo do kongresu, mowił w nim: "Wszystkie wiadomości od granic okazuią krytyczne nasze położenie." W korrespondencyi, którą Amerykański sekretarz stanu Timoth Pickering z Angielskim posłem Robert Liston prowadził, oświadcza ostatni, że mu pewne osoby plan do attakowania Floryda i innych posiadłości Hiszpańskich graniczących z kraiami Amerykańskich stanow podawały. Do Anglikow miało się podług tego planu kilka tysięcy Amerykanow przyłączyć. Lecz rząd Angielski, tak iak P. Liston, takowy plan odrzucili, ponieważby przez to Amerykańska neutralność naruszoną została. I w Nowemyorku aresztowano z powodu tego planu kilka osób, który by nas był ieszcze bardziey z Francyą porożnił. Wzmiankowany Blount za złożeniem 20,000 dollarow kaucyi i zaręczeniem dwoch obywateli, z których każdy po 15 000 doll. stawił, że się na każde zawołanie do usprawiedliwienia i odpowiedzi przed senatem stawi, został zwięzienia uwolniony. Niejaki P. Romain iest za tę samę sprawę aresztowany.

Nowa kometa iest ieszcze widzialna;

droga którą ona wezmie nieiest dotąd wiadoma. Za pomocą szkiełka można ią dobrze widzieć; ustawiczne deszcze, któreśmy tego lata mieli przypisują iey w pływowi.

Ostatni Hiszpański poseł margrabia de las Casas poiechał teraz z Dower do Paryża.

Z Francuzkich portow wyprawiono 40 armatnych barkow i dwie korwety do wyparcia Anglikow z wyspy S. Marka.

Od granic Włoskich d. 1. Września.

W Wenecyi d. 22 sierpnia pierwszy batalion liniowych woysk Weneckich przez kommendanta iego Marosini municypalności był prezentowany.

Przeznaczony do Rzymu Francuzki poseł obywatel Józef Buonaparte iadąc na mieysce swego urzędowania stanął d. 13 w Florencyi; na drugi dzień był Wielkiemu Xciu i W. Xżney prezentowany. D. 15 był wielki obiad udworu na który wspomniony poseł zswoią żoną i siostrą, iako też wiele innych posłow i osób było zaproszonych. D. 20 dawał Xżę Corsiniuno dla niego wielki obiad, a d. 22 Papiezki Nuncyusz. Tegoż dnia P. Serristori, a 23 kawaler Venturi dawali dla niego wieczory z balami i illuminacye. Nakoniec d. 25 obywatel Freville Francuzki rezydent dał dla niego wspaniały obiad.

Odkryty w Rzymie spisek miał z d. 31 lipca na d. 1 sierpnia wybuchnąć. Hersztowie iego ułożyli manifest, ktory za rozpoczęciem rewolucyi miał bydź ogłoszony. Rząd został dzień przedtym od żony iednego spiskowego o mianey nastąpić rewolucyi uwiadomiony, i poczynił natychmiast wiadome iuż środki. — Dla utwierdzenia w teraźnieyszych okolicznościach związkow religii i publicznego nabożeństwa, wydał kardynał Wikaryusz dwa rozkazy. W pierwszem nakazuie pod karą wszystkim Xżom, żeby naymniey 20 minut mszą mieli; drugim nakazuie wszystkim świeckim, aby pod czas podniesienia na kolana uklękali, a ktoby tego nie uczynił, ma nawet w kościele bydź zatrzymany i do więzienia zaprowadzony. — Za odwrocenie niebezpieczeństwa od miasta Rzymu naznaczył Oyciec S. w 30 kościołach Rzymu szczegulnieysze nabożeństwo z oktawą do Matki Boskiey.

Z Hagi d. 3. Września.

Pierwsze zgromadzenie narodowe Batawow, zakończyło we czwartek d. 31 sierpnia swe ośmnasto miesięczne sessye; ostatni iego prezydent obywatel van de Kasteele zamknął go stosowną do tego mówą, i między innym wyraził żal, iż to zgromadzenie widzi koniec prac swoich, ale nie widzi dopełnionych swych życzeń. Jakoż konstytucya, która była pierwszem celem iego zwołania, i około ktorey naypierwey 21 członkow, a potym całe zgromadzenie przez cały czas pracowało, została większością 108,846 głosow przeciw 27,967 odrzuconą.

Nowa konwencya została przez obywatela Pasteur zagaioną, który d. 2 września został pierwszem iey prezydentem na 14 dni obrany. Prezydent Pasteur iest z partyi umiarkowanych; konkurentem iego był fabrykant sukna Wreed głowa partyi zapalonych. Nie wiadoma ieszcze liczba dawnych członkow, którzy są na nowo obrani, ponieważ niektórzy z nich nie przyięli powtornego obrania, iak na przykład obywatele Schimmelpfennik i Hartog, którzy naywięcey nad konstytucyą pracowali.

Z Neuwiedzkiey gazety d. 5. Września.

Spekulanci polityczni dziwuią się bardzo, że dyrektoryat tak taiemnie z Portugalią zawarł pokóy, że nic o zawartych w nim artykułach wiedzieć nie można. Dyrektoryat oznaymił obiema radom: uczyniliśmy pokoy z Portugalią; zamieńcie się w taiemny wydział, rozważcie w nim czyśmy dobry, albo zły pokoy zrobili. Rada starszych i rada 500 zebrały się taiemnie; rozważały go w samey rzeczy, ale teraz? cóż iest? iakiż ten pokoy? iakież są istotnieysze iego warunki?— Narod patrzy i patrzy, słucha i słucha, czyha i czyha, a nie może się nic dowiedzieć. O ludzie ty nazywasz się samowładnym, ale tylko inkognito używaż prawdziwie tey samowładności,

Do dzisieyszego dnia nie mogliśmy się dowiedzieć, iak Portugalski pokoy wygląda. To samo się dzieie z pokoiem Austryi, to samo będzie z pokoiem Rzeszy, poki Anglia do ołtarza pokoiu nie przystąpi i nie odsunie firanek; na ów czas dopiero powszechny pokoy będzie w całey swoiey nagości na widok ciekawym wystawiony — Co za wytrzymałosć ludzkiey cierpliwosci?

Historya teraźnieyszey woyny iest prawdziwie do szpitala chorych podobna, w którym wszystkie mocarstwa na zgniłą gorączkę chorowały, i powoli do zdrowia przychodziły. W. Xiążę Toskański miał tylko febrę, i on naypierwszy do zdrowia przyszedł; ale dotąd cierpi wielki katar, którym Cysalpińskie powietrze całe Włochy zaraziło. Po nim przyszła potęga Pruska do zdrowia, która także pod czas całey tey woyny nie stałą i zmienniczą tylko febrę miała. Landgraf Hessenkasselski takiem samem lekarstwem został uleczony. Król Hiszpański kazał sobie Xążęciu pokoiu chłodzące pigułki przepisać; wyszedł z szpitalu, ale wpadł w Angielską chorobę, która go pod Kadix okulawiła. Krol Sardyński iest tylko w pół uleczony; cierpi konsumpcyą i trudno żeby z niey wyszedł. Krolowa Portugalska miała nieszczęśliwy połog, i niewiedzieć co się ieszcze z nią stanie. Austrya spuściwszy się na swoie własne siły, wykurowała się domowemi lekarstwami i iest iuż zupełnie zdrowa. Xiążęta rzeszy żądaią z tey samey apteki lekarstwa; odeyscie złych i dobrych sokow bardzo częste miewali; teraz iedyna dla nich nadzieia w domowych lekarstwach Austryi. Lecz ostra dyeta będzie musiała byćź na potym zachowana.

Teraz zostaie ieszcze Francya i Anglia w szpitalu. Pierwsza cierpi wielkie konwulsye i kunsumpcyą skarbu. Druga winna iedynie swoie zdrowie kąpieli morskiey, i dla tego nie chce pozwolić, aby i inni mogli się w tym żywiole opłukać.— Hollandya, przyzwyczaiona iak żaby do wody, kruczy i woła, że chce wodą żyć. Lecz Anglia trzymaiąc wszystkie Indyyskie lekarstwa i korzenie w swoiey aptece, nie chce ich przedać, poki iey za nie Brabandzkiego piwa i plackow nie dadzą.— W Lill preparuią dobre lekarstwa.— Spodziewaią się, iż Anglia i Francya wyydą także z szpitalu, bo inaczey musiałyby się do szpitalu ubogich przenieść i tam na gołey słomie lepszych czasow oczekiwać.

DODATEK

DO Nru. 76.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 20. Września 1797.

OBWIESZCZENIE

Kommissarze dwoch Nayiaś. dworow Cesarskich i Nayiaśn. Króla Jmć Pruskiego do uregulowania długow Nayiaśn. Króla Jmć i bywszey rzeczypospolitey Polskiey zebrani, umawiaiąc się poprzedniczo nad istotną potrzebą wydania Proklamacyi, zgodzili się iednomyślnie, na uwiadomienie ninieyszym obwieszczeniem wszystkich poddanych respective swych monarchow tudzież wszelkich Cudzoziemcow długi iakowe u Nayiaśn. Krola Jmci i rzeczypospolitey Polskiey, lub iakiekolwiek bądź pretensye i prawa do tychże maiących, aby się przed kommissyą na ten koniec w Warszawie ustanowioną, w przeciągu trzech miesięcy od daty ninieyszey rachuiąc, bądź osobiście, lub też przez umocowanych do tego prawnie i przyzwoicie ze swey strony plenipotentow nieochybnie stawili, a to dla okazania ważności swych praw i pretensyi, a po nastąpioney onych weryfikacyi dla wciągnienia tychże w etat długow za prawne przyznanych. Niedopełniaiący zaś tego po upłynieniu ninieyszym obwieszczeniem przepisanego terminu z liczby kredytorow wyłączeni zostaną i wszystkie ich pretensye i prawa za upadłe poczytane, tudzież wszelkie ich pozniey w tey mierze podane żadania, tym samym za nieważne i niebyłe uznane będą. Żeby zaś niewiadomością nikt się nie składał, wyżey wzmiankowani trzech dworow pełnomocni kommissarze, ninieysze obwieszczenie we wszystkich gazetach narodowych i w pryncypalnieyszych zagranicznych umieścić zalecili. Działo się w Warszawie dnia 17 sierpnia roku 1797 kommissya do uregulowania długow Króla Jmci Stanisława Augusta i bywszey rzeczypospolitey Polskiey.

Donosi się publiczności, iż sessye kommissyi Likwidacyyney długow J. K. Mci i rzeczypospolitey Polski w przyszły poniedziałek dnia 21 sierpnia na pokoiach zamku tuteyszego rozpoczną się.

Z Drzewicy d. 24 Sierpnia.

Dnia dzisieyszego JW. Ludwika z Załuskich Szaniawska, niegdy ś p. JW. Filipa Szaniawskiego starosty Bolesławskiego małżonka, żyiąc 15 lat w wdowiem stanie, i doszedłszy blisko do 80 lat życia swego,

po czternastodniowey chorobie, przytomna do ostatniego momentu, z żalem otaczaiącey ią familii, zycie swoie w dobrach Drzewicy zakończyła.

Z Hagi d. 5. Września.

Nowa konwencya iuż się ukonstytuowała, chociaż ieszcze nie iest zupełna. Kommissye zagranicznych związkow i wewnętrzney korrespondencyi iuż są uorganizowane; składaią one się z samych dawnych członkow, które nazad obrano. Obrany na nowo reprezentant Hartog z Rotterdamu nie chce żadną miarą bydź członkiem nowey konwencyi, i żądał paszportu, aby się mogł z swoią familią do niższey Saxonii udać i tam osieść, ale mu odmowiono. Z resztą składaiący iak dawni tak teraźnieysi reprezentanci swoie urzędy, od ktorych wyiąwszy dwoch, nieprzyięto złożenia, uczynili bez trudności przepisaną dla reprezentantow deklaracyą. Wczoray gdy żydzi Brometi Lamon iako reprezentanci w konwencyi się pokazali, uważano iż galerye były ich wspołwiercami napełnione. Gdy obydwom odchodzącym żydowskim reprezentantom czyniono woyskowe honory, przypatruiący się ich wspołwiercy oddali im rownie winny ich teraźnieyszemu charakterowi hołd. W łożach znaydowało się także wiele członkow dawnego zgromadzenia, których nazad nie obrano; między innemi był tam także chłop Huyken z Fryzlandyi, w swoich chłopskich sukniach, których iako reprezendant ludu przez cały czas urzędowania swego nie zdiął. Ten chłopski reprezentant podarował, iak zapewniaią, skarbowi swey prowincyi 600,000 zł. pol.

Woyska nasze znayduią się ieszcze zawsze na okrętach w Texel, i nie słychać o żadnym wyładowaniu, chociaż pod czas maiących nastąpić burz w czasie porownania dnia z nocą i w przytomności większey daleko Angielskiey flotty, nie zdaie się bydź podobna żeby nasza flotta na morze wyyść miała.

Z Zemlina d. 19. Sierpnia.

W Turczech wielkie uzbroiania czynią. Mniemany buntownik Paswant Oglu ma 1000 wozow z przygotowanemi palisadami stoiących. Bosniacy kupią się i łączą po części z baszą Paswant Oglu. W Albanii kazano 30,000 Turkow werbować; nie wiadomo zaś w cale na iaki koniec. -- W Konstantynopolu W. Sołtan zapewnia lud o powrocie Krymu, a ministrowie cieszą go, iż spokoyność Porty nie będzie przez żadną woynę naruszona; co tu iest prawdy czas dopiero okaże.

Z Medyolanu d. 26. Sierpnia.

Dowiaduiemy się z Bergamo, że tam nową municypalność ustanowiono. Granice tego departamentu zostały od jenerała kommenderuiącego w ten sposob przepisane: "Departament Serio będzie się aż do rzeki Oglio rozciągał. Część doliny Camonica i de Palazzo leżąca z prawey strony tey rzeki, będzie do tego departamentu przyłączona.

Podpisano *Buonaparte.*

Lenności Cesarskie we Włoszech przyłączyły się do rzeczypospolitey Genueńskiey. Ten nowy departament będzie się nazywał gory Liguryyskie. — W tych lennościach przynaymniey 100,000 mieszkańcow rachuią, co znacznie siły rzeczypospolitey Liguryyskiey powiększy. Mówią że teraz będzie mogła 30,000 lądowego woyska wystawić.

Z Krałow Bergu d. 1. Września.

Wszystkie mieysca i wsie naszych okolic są w tym momencie napełnione woyskiem Francuzkiem przybyłem z wyższego Renu. Nie prawda iest, co wiele gazet wyższego Renu rozniosły, że te woyska za Ren nazad przeszły; owszem przeciw nie wszystkie się w naszych okolicach skupiły, i wiele obozow będą formowały: ieden między Sieg i Laną założą, inny między Sieg i Wupper, trzeci nakoniec w Kaiserwcerth.

Z Strasburga d. 1. Września.

Z Bazylei donoszą, że P. Fäsch szwagier Buonaparte pisał do iednego z swoich przyiacioł z Montebello, że jenerał Buonaparte udał się do Udine dla podpisania pokoiu.

Od kilku dni widać poruszenie w armii Renu i Mozeli; ale to nie pochodzi tylko z przekwaterowania woyska: iedne idą za Ren, drugie tu wracaią.

Z Frankfurtu d. 4 Sierpnia.

Niektorzy klubiści wysłali z Koblentz do jenerała Hoche 3 swoich członkow z prożbą, przyłączenia kraiu leżącego na lewem brzegu Renu do Francyi, lub utworzenie z niego na wzor Cysalpinskiey, Cysrenskiey rzeczypospolitey, tudzież rekrutowania gwardyi narodowey. W czasie gdy kilkanaście osób chce rozrządzać losem znaczney bardzo ludności, woysko Sambry i Mozy zaymuie ciągle Koblentz i iego okolice, o ktore się woysko Renu i Mozelli iako przeznaczone sobie na stanowisko dopomina.

DONIESIENIA.

Przez C. K. sąd szlachecki Krakowski Gallicyi zachodniey mocą ninieyszego edyktu wszystkim tym, do których należy, wiadomo się czyni: Od sądu pozwolono iest, aby do ogólnie wszystkich Jana Nep: Małewskiego, w Gallicyi Zachodniey pozostałych summę ogolnie 4970 f. R. $\frac{5}{6}$ Xr. wynoszących zbieg wierzycielow był otwarty. Niniey szemi przeto wszyscy, którzyby iakiekolwiek na przeciw zadłużonego prawo mieć rozumieli, obwieszczaią się, azeby aż do ostatniego listopada r. 1797 pretensye swoie przez wydanie zwykłego pozwu na przeciw postanowionego w osobie Jozefa Lewickiego obrońcy Kuratora massy konkursowey, do tuteyszego sądu szlacheckiego tym pewniey podawali, i w tym nie tylko rzetelność swoiey pretensyi, ale tez i prawo, mocą ktorego w tey lub owey klassie umieszczonemi bydź żądaią, okazali, ile że po upłynieniu przepisanego czasu nikt więcey słuchany nie będzie, i ci, którzy do tego czasu z pretensyami swemi do sądu nie nadgłoszą się, od wszystkich rzeczonego dłużnika znayduiących się dóbr, bez żadnego wyięcia oddaleni zostaną, chociażby im lub prawo do wspólnego porachunku służyło, lub rzeczy iakiey prawem własnosci z massy domagać się mogli, lub gdyby ich pretensya na rzeczy iakiey nieruchomey do dłużnika należącey zabespieczona była, tak dalece, iż takowi wierzyciele, gdyby massie winni byli, mimo tego, iz im prawo do nadgrodzenia sobie własnosci lub zapisu służyć mogło, dług zapłacić powinni będą.

A poniewaz podług przepisu zbioru sądowego w rozdziale 9tym § 86 Obranie administratora massy, tudzież deputacyi wierzycielow nakazane iest, przeto wszystkich wierzycielow na dzień 4 grudnia 1797 o godzinie 9 zrana do tuteyszego Cess: Krol. sądu szlacheckiego tym napomnieniem zwołuie się, iz tego samego dnia tymczasownie ustanowiony administrator massy lub potwierdzonym, lub też inny obranym, podobnież też i deputacya wierzycielow, do której iednak nikt, iak tylko wierzyciel tey samey massy zdolnym bydź może podług §. 93 i 94 obraną bydź ma, oraz

zaś przepisy, podług których dobra administrować się powinny, iaką władzę deputacya względem administracyi massy ma, i iak daleko administrator deputacyi zlecenia dopełniać powinien, ustanowione będą. Przeto wierzycielom na wyznaczony dzień tym pewniey stawić się należy, gdyż inaczey podług §. 95. Zbioru sądowego na ich niebezpieczeństwo obranie tak administratora, iak i deputacyi wierzycielów od tuteyszego sądu nastąpi. Podług tego więc każdy ma sobie postąpić, i szkody unikać, gdyż na Ces: Krol: dziedziczne kraie ustanowionych praw przepis zachodzi.

Dan w Krakowie dnia 11 Września 1797.

Ex Consilio Cæs: Reg: Fori Nobilium, Cracoviensi Galicie occidentalis.

Woyna.

Auersperg.

Piekarski.

Z strony C. K. Krakowskiego cyrkularnego urzędu podaie się ninieyszym ku powszechney wiadomości: Zaszedł rozkaz od Prześwietney C. K. pełnomoczney zadworney kommissyi Galicyi zachodniey, ażeby klasztor Bazyliański, przez iednego tylko duchownego zamieszkany, wraz z kościołem do tego należącym na ulicy S. Jańskiey pod Norem 460, tu w krakowie sytuowanemi, ku dobru publiczności miasta tuteyszego, przez publiczną aukcyą wiecey daiącemu sprzedany był.

Gdy więc do takowey publiczney licytacyi dzień 2 miesiąca blisko nadchodzącego października oznaczonym iest; uwiadomia się przeto publiczność ninieyszym, tym końcem, ażeby życzący tego kupna w dniu wyżey wspomnionym zrana o godzinie 9tey w klasztorze sprzedać się maiącym przed kommissyą licytayną cyrkularno - urzędową stawić sie mogli.

Pretium fisci wynosi podług taxy przez C. K. tymczasową budowniczą dyrekcyą uskutecznioney ktora to taxę każdo dziennie w kancellaryi cyrkularno urzędowey widzieć można, 6113 zł. Ryn. na tey budowli nie ma żadnych ciężarow, procz podymnego f. 27 ryń. 7⅜ kray. wynoszacego nierachuiąc w to pożyczki woienney.

W Krakowie dnia 2go sierpnia 1797 roku.

Jozef baron de Riedheim C. K. Konsyliarz Gubernialny i kapitan cyrkularny.

Gdy według uwiadomienia od Gubernium Styrevskiego otrzymanego, employowanego przy tamteyszey, prowincyonalno - rządowey buchalteryi Akcessysta, Ignacy Schweizer wczasie nieprzyiacielskiego wpadnienia Francuzow w ucieczke się udał, i mimo przywołania przez gazete Gratzka uczynionego, dotąd ieszcze nie powrocił, na mocy więc naywyższey rezolucyi de dato 3tia M. Cur. podaie się ninieyszym do powszechney wiadomości: że, gdyby rzeczony Ignay Schweizer w ciągu 3 miesięcy od daty ninieyszey cytacyi w urzędzie swym niestawił się, lub o mieyscu swego przebywania, tudzież o przyczynie niestawienia się do przełożoney swey buchalteryi wiadomość na pismie nie nadesłał, toż niestawienie się iego za ressygnacyą służbę uważane, mieysce zaś onego komu innemu bez zwłoki konferowane będzie. W Krakowie dnia 21 sierpnia 1797 roku.

Z C. K. pełnomocney zadworney kommissyi Gallicyi zachodniey.

Jan Pinkas.

Oznaymuie się Publiczności, iż d. 19 września roku bieżącego JmćX. Floryan Stachorski zakonu cysterskiego, mieszkaiący w Koprzywnicy cyrkule Sandomirskim, wykonał przed trybunałem J. C. K. Mci Galicyi zachodniey, na jeometrę sądowego teyże prowincyi.

Podaie się do wiadomości, iż w kamienicy W. Kluszewskiego, starosty Brzegowskiego pod Nrem: 358 Krzysztofory zwaney, znayduie się skład kraiowey Wiedeńskiey porcelany, Wiedeńskiey fabryki szkieł zwierciadłowych i kobiercow. Ktoby sobie życzył co z tych artykułow, może bydź w cenie fabryczney podług upodobania usłużony. W tymże składzie dostanie kraiowego fayansu wyrownywaiącego Angielskiemu; iako też kamiennych imbrykow do kawy po mierney cenie.